

ΤΟ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

Τμήμα 20^ο - Μονομελές

σ υ ν ε δ ρ ί α σ ε δημόσια στο ακροατήριό του στις 16 Ιουλίου 2021 με δικαστή τον και γραμματέα την, δικαστική υπάλληλο,

γ ι α ν α δικάσει την αγωγή με χρονολογία κατάθεσης 11 Δεκεμβρίου 2018,

τ ο υ ΓΠ, κατοίκου

κ α τ ά τ ω ν 1) νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου (ν.π.δ.δ.) με την επωνυμία «ΕΝΙΑΙΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ» (Ε.Φ.Κ.Α.), ήδη, δε, μετονομασθέντος σε «ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ ΕΘΝΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ» (e-Ε.Φ.Κ.Α.) (βλ. άρθρα 1 παρ. 1 και 108 παρ. 1 του ν.4670/2020, Α' 43), ως καθολικού διαδόχου (άρθρα 51, 53 και 70 παρ. 9 του ν.4387/2016, Α' 85) του ν.π.δ.δ. με την επωνυμία «Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων» (Ο.Γ.Α.) που εδρεύει στην Αθήνα και εκπροσωπείται νόμιμα από τον Διοικητή του, ο οποίος παραστάθηκε και 2) Ελληνικού Δημοσίου, όπως εκπροσωπείται νόμιμα από τον Υπουργό Οικονομικών, ο οποίος παραστάθηκε δια της Δικαστικής Πληρεξουσίας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.)

Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης στο ακροατήριο, ο διάδικος που παραστάθηκε ανέπτυξε τους ισχυρισμούς του και ζήτησε όσα αναφέρονται στα πρακτικά.

Αφού μελέτησε τη δικογραφία

Σκέφθηκε κατά τον νόμο

1. Επειδή, με την κρινόμενη αγωγή, όπως το αίτημά της νομίμως μετατράπηκε από καταψηφιστικό σε έντοκο αναγνωριστικό με προφορική δήλωση της πληρεξουσίας δικηγόρου του ενάγοντος στο ακροατήριο, ο ενάγων, συνταξιούχος λόγω αναπηρίας του Ο.Γ.Α. και, ήδη, του e – Ε.Φ.Κ.Α., ζητεί να αναγνωρισθεί η υποχρέωση των εναγομένων να καταβάλουν εις ολόκληρον σ' αυτόν, νομιμοτόκως από την επίδοση του δικογράφου της αγωγής και μέχρι την ολοσχερή εξόφληση και με απόφαση που θα κηρυχθεί προσωρινώς εκτελεστή, το συνολικό ποσό των 4.359,84 ευρώ. Το εν λόγω ποσό αντιστοιχεί στη διαφορά μεταξύ καταβλητέας και καταβληθείσας τελικώς σε αυτόν σύνταξης, η οποία προέκυψε από την παράνομη, κατά τους ισχυρισμούς του, στέρηση των επιδομάτων εορτών και αδείας χρονικού διαστήματος από 1ης.01.2013 έως 31.12.2018, κατόπιν της πλήρους κατάργησής τους, από 1ης.01.2013, με τη διάταξη της περίπτωσης 3 της υποπαραγράφου ΙΑ.6 της παραγράφου ΙΑ του άρθρου πρώτου του ν.4093/2012 (Α' 222), η οποία, κατά τους ισχυρισμούς του, αντίκειται σε συνταγματικές και υπερσυνταγματικής ισχύος διατάξεις. Επικουρικά, ζητούν να αναγνωρισθεί η υποχρέωση των εναγομένων να καταβάλουν σ' αυτόν το ως άνω ποσό ως αποζημίωση, κατ' άρθρο 105 του

Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικα (π.δ. 456/1984, Α' 164), άλλως, κατά τις διατάξεις περί αδικαιολόγητου πλουτισμού (άρθρο 904 του Αστικού Κώδικα).

Παράλληλα, ο ενάγων ζητεί να αναγνωριστεί η υποχρέωση των εναγομένων να καταβάλουν σ' αυτόν εις ολόκληρον, το ποσό των 1.200 ευρώ, ως εύλογη χρηματική ικανοποίηση, κατ' άρθρο 932 του Α.Κ., για την αποκατάσταση της ηθικής βλάβης που, κατά τα ιστορούμενα, αυτός υπέστη από την ίδια ως άνω αιτία.

2. Επειδή, καταρχάς, η ένδικη υπόθεση αφορά στην κατάργηση των επιδομάτων εορτών και αδειάς που ελάμβανε ο ενάγων από τον Ο.Γ.Α. και ήδη e-Ε.Φ.Κ.Α. Ως εκ τούτου, μόνο το εν λόγω ν.π.δ.δ. νομιμοποιείται παθητικώς στην παρούσα δίκη, κατ' άρθρο 72 του Κ.Δ.Δ.(κυρωθέντος με το άρθρο πρώτο του ν.2717/1999, Α' 97, Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας). Ενόψει αυτών, η κρινόμενη αγωγή απαραδέκτως στρέφεται κατά του Ελληνικού Δημοσίου, όπως βασίμως προβάλλεται από το τελευταίο με το νομίμως κατατεθέν στις 20.07.2021 υπόμνημα και είναι, κατά το μέρος αυτό, απορριπτέα. Ωστόσο, κατ' εκτίμηση των περιστάσεων πρέπει να μην καταλογισθούν τα δικαστικά έξοδα του Ελληνικού Δημοσίου εις βάρος του ενάγοντος (άρθρο 275 παρ. 1 εδ. ε' του Κ.Δ.Δ.). Εξάλλου, τα προβαλλόμενα από τον εναγόμενο e-Ε.Φ.Κ.Α., με τις από 15.07.2021 έγγραφες απόψεις του, περί αοριστίας του δικογράφου της αγωγής είναι απορριπτέα ως αβάσιμα, διότι αυτό περιλαμβάνει όλα τα νόμιμα στοιχεία που προβλέπονται στο άρθρο 73 παρ. 1 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας. Ειδικότερα, στο κρινόμενο δικόγραφο, αφενός, εκτίθενται με σαφήνεια τα πραγματικά περιστατικά και οι λόγοι που θεμελιώνουν, κατά τους ισχυρισμούς του ενάγοντος, τις ένδικες αξιώσεις του και, αφετέρου, αυτό περιέχει σαφώς καθορισμένο αίτημα για την καταβολή συγκεκριμένου ποσού. Κατά τα λοιπά, η κρινόμενη αγωγή έχει ασκηθεί παραδεκτως και πρέπει να εξεταστεί περαιτέρω στην ουσία της.

3. Επειδή, στη διάταξη του άρθρου τρίτου του ν. 3845/2010 (Α' 65), όπως αυτή αντικαταστάθηκε με τη διάταξη του άρθρου 24 του ν. 4038/2012 (Α' 14) ορίζεται ότι: «... 10. Τα επιδόματα εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα και το επίδομα αδειάς, που προβλέπονται από οποιαδήποτε γενική ή ειδική διάταξη νόμου ή κανονιστικής πράξης, για τους συνταξιούχους και βοηθηματούχους όλων των Φορέων Κύριας Ασφάλισης, με εξαίρεση τους συνταξιούχους του Ο.Γ.Α., χορηγούνται εφόσον ο δικαιούχος έχει υπερβεί το 60ό έτος της ηλικίας και το ύψος τους καθορίζεται ως εξής: α) Το επίδομα εορτής Χριστουγέννων, στο ποσό των τετρακοσίων (400) ευρώ. β) Το επίδομα εορτής Πάσχα, στο ποσό των διακοσίων (200) ευρώ. γ) Το επίδομα αδειάς, στο ποσό των διακοσίων (200) ευρώ. Ειδικά για τους συνταξιούχους που λαμβάνουν σύνταξη γήρατος ή αναπηρίας ή λόγω θανάτου, το ποσό της οποίας είναι μικρότερο των τετρακοσίων (400) ευρώ, τα επιδόματα εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα, καθώς και το επίδομα αδειάς, δεν μπορούν να είναι μεγαλύτερα των ποσών που ελάμβαναν με βάση τις προϋσχύουσες του ν. 3845/2010 διατάξεις. Τα ανωτέρω επιδόματα αναπροσαρμόζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, για όλους τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης και το Δημόσιο, κατά ενιαίο ποσοστό, έπειτα από οικονομική μελέτη που εκπονείται

από τη Διεύθυνση Αναλογιστικών Μελετών της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων και εφόσον το επιτρέπουν οι οικονομικές δυνατότητες των ταμείων και η δημοσιονομική κατάσταση της χώρας. 11. Από το όριο ηλικίας που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο εξαιρούνται όσοι εξ ιδίου δικαιώματος λαμβάνουν σύνταξη λόγω αναπηρίας ή με το καθεστώς των βαρέων και ανθυγιεινών ή των οικοδομικών επαγγελμάτων, καθώς και οι δικαιούχοι εκ μεταβιβάσεως, εφόσον οι τελευταίοι: α) είναι δικαιούχοι λόγω θανάτου συζύγου, ή β) δεν έχουν υπερβεί το 18ο έτος ή αν σπουδάζουν, το 24ο έτος της ηλικίας τους, ή γ) είναι ανίκανοι για άσκηση οποιουδήποτε βιοποριστικού επαγγέλματος σε ποσοστό μεγαλύτερο του 67%. 12. Αν καταβάλλονται στο ίδιο πρόσωπο δύο κύριες συντάξεις από οποιονδήποτε ασφαλιστικό φορέα κύριας ασφάλισης, τα επιδόματα της παραγράφου 10 καταβάλλονται μόνο από τον φορέα που καταβάλλει την μεγαλύτερη σύνταξη. 13. Αν στη σύνταξη συντρέχουν περισσότεροι του ενός δικαιούχοι εκ μεταβιβάσεως, το ποσό των επιδομάτων επιμερίζεται αναλόγως στα συνδικαιούχα πρόσωπα. 14. Τα επιδόματα της παραγράφου 10 δεν καταβάλλονται, εφόσον οι καταβαλλόμενες συντάξεις, συμπεριλαμβανομένων και των επιδομάτων της παραγράφου 10, υπολογιζόμενες σε δωδεκάμηνη βάση υπερβαίνουν κατά μήνα, τα δύο χιλιάδες πεντακόσια (2.500) ευρώ. Αν με την καταβολή των επιδομάτων της παραγράφου 10, οι καταβαλλόμενες συντάξεις υπερβαίνουν το ύψος αυτό, τα επιδόματα της παραγράφου 10 καταβάλλονται μέχρι του ορίου των δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ, με ανάλογη μείωση τους. 15. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, ρυθμίζεται κάθε αναγκαίο ζήτημα για την εφαρμογή των παραγράφων 10 έως και 14 του άρθρου αυτού.».

4. Επειδή, με το άρθρο μόνο της Κ.Υ.Α. Φ80000/14254/1097/06.07.2010 (Β' 1033/7-7-2010), η οποία εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση της ανωτέρω διάταξης του άρθρου τρίτου παρ. 15 του ν. 3845/2010, ορίστηκε ότι: «... 4. Ως χρόνος πληρωμής των επιδομάτων εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα ορίζεται η 16η Δεκεμβρίου και η δέκατη ημέρα πριν το Πάσχα αντίστοιχα. Δικαιούχοι είναι όσοι συνταξιοδοτούνται ή η έναρξη συνταξιοδότησης τους εμπίπτει στην 1η Δεκεμβρίου ή την πρώτη του μήνα που εορτάζεται το Πάσχα. Οι συνταξιούχοι των οποίων το συνταξιοδοτικό δικαίωμα αρχίζει ή λήγει μετά τις προαναφερόμενες ημερομηνίες και εντός του μήνα Δεκεμβρίου ή του μήνα που εορτάζεται το Πάσχα, δικαιούνται αναλογία επιδόματος για τόσα τριακοστά των ποσών της παρ. 2, όσες και οι ημέρες συνταξιοδότησης τους. Ως χρόνος πληρωμής του επιδόματος αδείας ορίζεται η ημερομηνία καταβολής της σύνταξης μηνός Αυγούστου. Οι συνταξιούχοι, των οποίων έληξε η συνταξιοδότηση ή ανεστάλη η καταβολή της σύνταξης πριν τον Αύγουστο μήνα, δικαιούνται μέρος του επιδόματος αδείας, ίσο με το 1/12 του ποσού αυτού για κάθε μήνα πραγματικής καταβολής της σύνταξης κατά το τελευταίο προ του μηνός Αυγούστου δωδεκάμηνο. ...».

5. Επειδή, ακολούθως, στο άρθρο πρώτο παρ. ΙΑ του ν. 4093/2012 [«Έγκριση Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013 – 2016 - Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής του ν. 4046/2012 και του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής

2013 - 2016» (Α' 222)] ορίστηκε ότι: «ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΙΑ.6. ΑΝΩΤΑΤΟ ΟΡΙΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΕΩΝ ΑΠΟΔΟΧΩΝ-ΑΝΑΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΑΝΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ - ΕΝΙΑΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ. ... 3. Από 1.1.2013 τα επιδόματα και δώρα εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα και το επίδομα αδείας, που προβλέπονται από οποιαδήποτε γενική ή ειδική διάταξη νόμου ή κανονιστική πράξη ή καταστατική διάταξη για τους συνταξιούχους και βοηθηματούχους όλων των φορέων και τομέων κύριας και επικουρικής ασφάλισης αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, καθώς και του Ο.Γ.Α., του Ν.Α.Τ. και της Τράπεζας της Ελλάδος καταργούνται. Κατ' εξαίρεση από 1.1.2013 χορηγείται σε όσους λαμβάνουν το εξωϊδρυματικό επίδομα των παρ. 1 και 2 του άρθρου 42 του ν. 1140/1981, όπως ισχύουν, ως δώρο Χριστουγέννων ολόκληρο το ποσό του εξωϊδρυματικού επιδόματος και ως δώρο Πάσχα και επίδοματος αδείας το ήμισυ του μηνιαία καταβαλλόμενου επιδόματος. Το ανωτέρω συνολικό ετήσιο ποσό των δώρων Χριστουγέννων και Πάσχα, καθώς και του επιδόματος αδείας επιμερίζεται σε δωδεκάμηνη βάση και προσαυξάνει τη μηνιαία σύνταξη τους ...» [όπως το τελευταίο εδάφιο της περίπτωσης 1 της υποπαρ. ΙΑ.5 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ. 4 του άρθρου 34 του ν. 4111/2013 (Α' 18/25-1-2013), με έναρξη ισχύος την 19-11-2012 και το τελευταίο εδάφιο της περ. 3 της υποπαρ. ΙΑ.6 αντικαταστάθηκε με την παρ. 6 του ίδιου άρθρου και νόμου (4111/2013)].».

6. Επειδή, με τις 2287-2288/2015 αποφάσεις της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας [στην οποία εισήχθη η υπόθεση της συμφωνίας ή μη με το Σύνταγμα των ανωτέρω διατάξεων με πράξη της τριμελούς επιτροπής του άρθρου 1 παρ. 1 του ν. 3900/2010] κρίθηκε ότι η επιβολή νέων περικοπών στις συντάξεις, τα δώρα και τα επιδόματα, κατά το έτος 2012, σε συνέχεια προηγούμενων, οι οποίες είχαν λάβει χώρα κατά τα έτη 2010 και 2011 [άρθρο τρίτο παρ. 10 - 14 του ν. 3845/2010 (Α' 65), επιβολή εισφοράς αλληλεγγύης των συνταξιούχων κύριας ασφάλισης με το άρθρο 38 του ν. 3863/2010, αναπροσαρμογή και συμπλήρωση της εισφοράς αυτής και επέκτασή της στην επικουρική ασφάλιση, με το άρθρο 44 παρ. 10 - 13 του ν. 3986/2011 (Α' 152), καθώς και μειώσεις στις συντάξεις των κάτω των 55 ετών συνταξιούχων και στις κύριες και επικουρικές συντάξεις που υπερβαίνουν, αντιστοίχως, τα 1200 και τα 150 ευρώ, με το άρθρο 2 παρ. 1 - 5 του ν. 4024/2011 (Α' 226)], και συγκεκριμένα η επιβολή περικοπών με το άρθρο 6 του ν. 4051/2012, με το οποίο μειώθηκαν αναδρομικά κατά 12% οι κύριες συντάξεις που υπερβαίνουν τα 1.300 ευρώ και οι επικουρικές συντάξεις, με κλιμάκωση του ποσοστού μείωσης (10%, 15% και 20%), αναλόγως του ύψους αυτών και με κατοχύρωση κατώτατου ορίου 200 ευρώ, καθώς και η επιβολή περικοπών με τις διατάξεις του ν. 4093/2012, δεν είναι σύμφωνη με το Σύνταγμα. Ειδικότερα, με τις εν λόγω αποφάσεις κρίθηκε ότι σε περιπτώσεις εξαιρετικά δυσμενών δημοσιονομικών συνθηκών, δεν αποκλείεται, κατ' άρθρο 22 παρ. 5 του Συντάγματος, η επέμβαση του νομοθέτη για τη μείωση και των απονεμηθεισών ακόμη συντάξεων εφεξής, σε κάθε περίπτωση, όμως, η περικοπή των συντάξεων δεν μπορεί να παραβιάζει τον συνταγματικό πυρήνα του

κοινωνικοασφαλιστικού δικαιώματος, τη χορήγηση, δηλαδή, στον συνταξιούχο τέτοιων παροχών που να του επιτρέπουν να διαβιώνει με αξιοπρέπεια.

Προκειμένου, δε, να καθίσταται εφικτός ο δικαστικός έλεγχος των οικείων νομοθετικών μέτρων από τις ανωτέρω συνταγματικές απόψεις, κρίθηκε ότι ο νομοθέτης, όταν λαμβάνει μέτρα συνιστάμενα σε περικοπή συνταξιοδοτικών παροχών, οφείλει, ενόψει και της γενικότερης υποχρέωσής του για "προγραμματισμό και συντονισμό της οικονομικής δραστηριότητας για την εδραίωση της κοινωνικής ειρήνης" (άρθρο 106 παρ. 1 του Συντάγματος), να έχει προβεί σε ειδική, εμπειριστατωμένη και επιστημονικά τεκμηριωμένη μελέτη, από την οποία να προκύπτει, αφενός μεν ότι τα συγκεκριμένα μέτρα είναι πράγματι πρόσφορα αλλά και αναγκαία για την αποτελεσματική αντιμετώπιση του προβλήματος βιωσιμότητας των φορέων κοινωνικής ασφάλισης, ενόψει και των παραγόντων που το προκάλεσαν, έτσι ώστε η λήψη των μέτρων αυτών να είναι σύμφωνη με τις συνταγματικές αρχές της αναλογικότητας και της ισότητας στα δημόσια βάρη, αφετέρου δε ότι οι επιπτώσεις από τα μέτρα αυτά στο βιοτικό επίπεδο των πληττόμενων προσώπων, συνδυαζόμενες με άλλα τυχόν ληφθέντα μέτρα (φορολογικά κ.λπ.), αλλά και με το σύνολο των κοινωνικοοικονομικών συνθηκών της δεδομένης συγκυρίας, δεν έχουν, αθροιστικά λαμβανόμενες, αποτέλεσμα τέτοιο που να οδηγεί σε ανεπίτρεπτη παραβίαση του πυρήνα του συνταγματικού δικαιώματος σε κοινωνική ασφάλιση. Στην προκειμένη, όμως, περίπτωση, κρίθηκε ότι οι ως άνω διατάξεις ψηφίσθηκαν όταν είχε πλέον παρέλθει διετία από τον πρώτο αιφνιδιασμό της οικονομικής κρίσης και αφού, εν τω μεταξύ, είχαν σχεδιαστεί και ληφθεί τα βασικά μέτρα για την αντιμετώπισή της.

Επομένως, κατά την επιχειρηθείσα με τις διατάξεις αυτές νέα, για πολλοστή φορά, περικοπή συνταξιοδοτικών παροχών της ίδιας ομάδας θιγομένων, ο νομοθέτης δεν δικαιολογείτο πλέον να προχωρήσει σε σχετικές ρυθμίσεις χωρίς ειδική έρευνα του αντικειμένου αυτών, αλλά όφειλε να προβεί σε εμπειριστατωμένη μελέτη, προκειμένου να διαπιστώσει και να αναδείξει τεκμηριωμένα ότι η λήψη των συγκεκριμένων μέτρων ήταν συμβατή με τις σχετικές συνταγματικές δεσμεύσεις, τις απορρέουσες, μεταξύ άλλων, από το θεσμό της κοινωνικής ασφάλισης, τις αρχές της ισότητας και της αναλογικότητας και την προστασία της αξίας του ανθρώπου.

Ειδικότερα, στο πλαίσιο της μελέτης αυτής, όφειλε, κατ' αρχάς, ο νομοθέτης, να προβεί σε συνολική εκτίμηση των παραγόντων που προκάλεσαν το πρόβλημα το οποίο επικαλείται ως προς τη βιωσιμότητα των ασφαλιστικών οργανισμών (και, μάλιστα, ενός εκάστου εξ αυτών, ενόψει της διοικητικής και οικονομικής τους αυτοτέλειας), και, ενόψει των παραγόντων αυτών - όπως είναι η μείωση της αξίας, μέσω του PSI (ν. 4050/2012, Α' 36), των διαθεσίμων κεφαλαίων των εν λόγω οργανισμών, κυρίως δε, η παρατεινόμενη ύφεση και η συνακόλουθη αύξηση της ανεργίας, στις οποίες ουσιωδώς συμβάλλει η πτώση του βιοτικού επιπέδου μεγάλων κατηγοριών του πληθυσμού συνεπεία μέτρων αντίστοιχων με τα επίδικα (μειώσεις συντάξεων) ή φορολογικών επιβαρύνσεων - να κρίνει για την προσφορότητα των επίδικων αυτών μέτρων. Τούτο δε ενόψει και της

διαπίστωσής του ότι τα αντίστοιχα μέτρα που είχε λάβει μέχρι τότε (μειώσεις συντάξεων και μισθών) δεν είχαν αποδώσει τα αναμενόμενα και ότι η οικονομική ύφεση είχε ενταθεί με ρυθμούς που είχαν ανατρέψει τις αρχικές προβλέψεις. Ακόμη δε και αν τα εν λόγω μέτρα κρίνονταν πρόσφορα, κατά τα ανωτέρω, ο νομοθέτης έπρεπε, περαιτέρω, να μελετήσει και να αποφανθεί αιτιολογημένα για την αναγκαιότητά τους, εξετάζοντας την ύπαρξη τυχόν εναλλακτικών επιλογών και συγκρίνοντας τα οφέλη και τα μειονεκτήματα της καθεμιάς για τους επιδιωκόμενους δημόσιους σκοπούς (δημοσιονομική προσαρμογή, βιωσιμότητα των ασφαλιστικών οργανισμών, διασφάλιση ικανοποιητικού, κατ' άρθρο 22 παρ. 5 του Συντάγματος, επιπέδου ζωής των ασφαλισμένων).

Τέλος, εφόσον, πάντως, κατόπιν των ανωτέρω, ο νομοθέτης επέλεγε, όπως εν προκειμένω, να προβεί σε συγκεκριμένες περικοπές συντάξεων (επιλογή, κατ' αρχήν, δικαστικώς ανέλεγκτη), όφειλε προηγουμένως να εξετάσει με τρόπο επιστημονικό και δικαστικά ελέγξιμο, εάν οι επιπτώσεις των περικοπών τούτων στο βιοτικό επίπεδο των θιγομένων, αθροιζόμενες με τις επιπτώσεις από τα ήδη ληφθέντα γενικά μέτρα αντιμετώπισης της κρίσης (όπως οι αλληπάλληλες φορολογικές επιβαρύνσεις) και συνδυαζόμενες με τις ευρύτερες κοινωνικοοικονομικές συνθήκες της διανύομενης έκτακτης περιόδου (κόστος αγαθών και υπηρεσιών, περικοπές παροχών υγείας, ανεργία και επίδρασή της στο οικογενειακό εισόδημα, έκταση και περιεχόμενο δανειοληπτικών υποχρεώσεων), οδηγούν σε ανεπίτρεπτη μείωση του επιπέδου ζωής των συνταξιούχων κάτω του ορίου εκείνου που συνιστά, κατά τα προεκτεθέντα, τον πυρήνα του κοινωνικοασφαλιστικού τους δικαιώματος. Από κανένα, όμως, στοιχείο δεν προκύπτει ότι ως προς τα ανωτέρω ζητήματα έλαβε χώρα, εν προκειμένω, τέτοια μελέτη.

Πέραν δε τούτου, δεν προκύπτει ούτε ότι λήφθηκαν υπόψη οι κρίσιμες ως άνω συνταγματικές παράμετροι. Διότι, όπως συνάγεται από τις οικείες προπαρασκευαστικές εργασίες, μόνο κριτήριο για την θέσπιση των σχετικών μέτρων αποτέλεσε η συμβολή τους στη μείωση των δημόσιων δαπανών και τη «δημοσιονομική προσαρμογή». Ακόμη δε και η αναφορά στη «δυσμενή οικονομική κατάσταση» των ασφαλιστικών οργανισμών, ως βασικής αιτίας του προβλήματος, γίνεται αόριστα, είτε για όλους τους οργανισμούς συλλήβδην, είτε για κάποιους μη κατονομαζόμενους, χωρίς να εκτιμάται συγκεκριμένα η κατάσταση καθενός από αυτούς (ενόψει της οικονομικής αυτοτέλειάς τους και των επιβαλλόμενων, αναλόγως, διαφοροποιήσεων) και χωρίς να αναφέρεται εάν και πώς συνέβαλε το Κράτος, κατά τη συνταγματική του υποχρέωση, στη διασφάλιση της βιωσιμότητάς τους. Άλλωστε, οι επίμαχες νομοθετικές ρυθμίσεις διέπονται από την, υπό το «νέο ασφαλιστικό σύστημα», συνταγματικώς μη ανεκτή αντίληψη ότι το Κράτος ρυθμίζει απλώς και οργανώνει την κοινωνική ασφάλιση χωρίς και να υποχρεούται να συμμετέχει στη χρηματοδότηση των οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης ή ότι η υποχρέωση αυτή μπορεί να αναπληρώνεται με παροχές προνοιακού χαρακτήρα, καθώς και ότι η διασφάλιση της βιωσιμότητας των εν λόγω οργανισμών απόκειται στους ίδιους τους ασφαλισμένους, συναρτώμενη, προεχόντως

ή και αποκλειστικώς, με την μαθηματική σχέση μεταξύ καταβαλλόμενων εισφορών και χορηγούμενων παροχών.

Κατόπιν τούτων, οι ανωτέρω διατάξεις του ν. 4093/2012 αντίκεινται στις προπαρατεθείσες συνταγματικές διατάξεις και είναι, ως εκ τούτου, ανίσχυρες και μη εφαρμοστέες. Υπό τα δεδομένα, άλλωστε, αυτά, με τις εν λόγω διατάξεις των ανωτέρω νόμων κλονίζεται η δίκαιη ισορροπία μεταξύ γενικού συμφέροντος και περιουσιακών δικαιωμάτων των συνταξιούχων και, ως εκ τούτου, παραβιάζεται και το άρθρο 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου (Π.Π.Π.) της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Ε.Σ.Δ.Α., η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 1 του ν.δ. 53/1974, Α' 256).

7. Επειδή, περαιτέρω, με τις ίδιες ως άνω αποφάσεις της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας κρίθηκε, ως προς αναδρομικό χαρακτήρα της διαγνωσθείσας αντισυνταγματικότητας των προαναφερθεισών διατάξεων, ότι: «... το Δικαστήριο, μετά στάθμιση του δημοσίου συμφέροντος, αναφερομένου στην οξυμένη δημοσιονομική κρίση και στην κοινώς γνωστή ταμειακή δυσχέρεια του ελληνικού Κράτους, ορίζει ότι οι συνέπειες της αντισυνταγματικότητας των επίμαχων διατάξεων θα επέλθουν μετά την δημοσίευση της παρούσης αποφάσεως. Οίκοθεν νοείται ότι για τους ενάγοντες και όσους άλλους έχουν ασκήσει ένδικα μέσα ή βοηθήματα μέχρι το χρόνο δημοσίευσής της αποφάσεως, η διαγνωσθείσα αντισυνταγματικότητα θα έχει αναδρομικό χαρακτήρα. Κατά συνέπεια, δεν μπορεί να γίνει επίκληση της αντισυνταγματικότητας των διατάξεων αυτών για τη θεμελίωση αποζημιωτικών αξιώσεων άλλων συνταξιούχων, που αφορούν περικοπείσες, βάσει των εν λόγω διατάξεων, συνταξιοδοτικές παροχές τους, για χρονικά διαστήματα προγενέστερα του χρονικού σημείου δημοσίευσής της παρούσης αποφάσεως ...», οι δε αποφάσεις αυτές, όπως αναφέρεται στο τελικό τους μέρος, δημοσιεύθηκαν σε δημόσια συνεδρίαση της 10.06.2015.

8. Επειδή, στην συνέχεια, με την 1439/2020 απόφαση της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας έγινε δεκτό ότι με τις 2287 και 2288/2015 αποφάσεις της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας κρίθηκε ότι οι διατάξεις του άρθρου πρώτου παρ. ΙΑ υποπαρ. ΙΑ.5 περ. 1 του ν. 4093/2012, με τις οποίες θεσπίσθηκαν περικοπές στις συνταξιοδοτικές παροχές συνταξιούχων οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης, αντίκεινται στο Σύνταγμα και στο άρθρο 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ και ότι είναι, ως εκ τούτου, ανίσχυρες και μη εφαρμοστέες και περαιτέρω, ότι η διαγνωσθείσα με τις ανωτέρω αποφάσεις του έτους 2015 ουσιαστική αντισυνταγματικότητα των ανωτέρω διατάξεων δεν θεραπεύθηκε με την διάταξη του άρθρου 14 παρ. 2 εδ. α' του ν. 4387/2016, υπό την έννοια ότι η τελευταία αυτή διάταξη, με την οποία, κατ' ουσίαν, υιοθετήθηκαν εκ νέου, στο πλαίσιο του εισαχθέντος με το νόμο αυτό ασφαλιστικού συστήματος, οι εν λόγω περικοπές για τους ήδη κατά τη δημοσίευση του νόμου αυτού συνταξιούχους (παλαιούς συνταξιούχους), ισχύει από την δημοσίευση του ως άνω νόμου και εφεξής, δηλαδή από 12.05.2016 και εφεξής και όχι αναδρομικώς, ότι δεν ανατρέχει, δηλαδή, στο χρόνο θέσπισης των εν λόγω περικοπών. Επίσης, με την ίδια απόφαση 1439/2020 του Συμβουλίου

της Επικρατείας κρίθηκε ότι η ανωτέρω ουσιαστική αντισυνταγματικότητα των επίμαχων διατάξεων του ν. 4093/2012 δεν θεραπεύθηκε με μεταγενέστερες της δημοσίευσης του ανωτέρω νόμου μελέτες, όπως είναι οι μελέτες που συνοδεύουν τον μεταγενέστερο ν. 4387/2016, και ότι, συνεπώς, οι περικοπές που επιβλήθηκαν για το χρονικό διάστημα από 11.06.2015 έως 11.05.2016 κατ' εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων του ν. 4093/2012 δεν είναι νόμιμες, ενώ τέλος ότι ως προς τα αποτελέσματα της αντισυνταγματικότητας αυτής και της παραβίασης του άρθρου 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ ισχύουν τα κριθέντα με τις αποφάσεις 2287 και 2288/2015 της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας.

9. Επειδή, στην προκειμένη περίπτωση, από τα στοιχεία του φακέλου της δικογραφίας προκύπτουν τα ακόλουθα: Ο ενάγων, γεννηθείς το 1945, κατέστη συνταξιούχος του Ο.Γ.Α. και, ήδη, του εναγομένου e-Ε.Φ.Κ.Α., λόγω αναπηρίας, από τον Μάιο του έτους 1978, με καθαρό ποσό σύνταξης 338,40 ευρώ (βλ. σχετ. την βεβαίωση του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Μητρώου Συνταξιούχων του Ε.Φ.Κ.Α.). Με την κρινόμενη αγωγή, ο ενάγων ισχυρίζεται ότι δεν του καταβλήθηκαν επιδόματα εορτών και αδειάς κατά τα έτη 2013 έως και 2018, συνεπεία της εφαρμογής της αντίθετης, κατά τους ισχυρισμούς του, προς το Σύνταγμα και άλλους κανόνες υπερνομοθετικής ισχύος, διάταξης του άρθρου πρώτου παρ. ΙΑ υποπαρ. ΙΑ.6. περ. 3 του ν. 4093/2012.

Ειδικότερα, ο ενάγων, επικαλούμενος τις προαναφερθείσες 2287-2288/2015 αποφάσεις της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας, υποστηρίζει ότι η κατάργηση των επίμαχων επιδομάτων, με την ανωτέρω διάταξη, αντίκειται στα άρθρα 2 παρ. 1, 4 παρ. 1 και 5, 21 παρ. 1-3 και παρ. 6, 22 παρ. 5 και 25 παρ. 1 και παρ. 4 του Συντάγματος, καθώς και στο άρθρο 1 του Π.Π.Π. της Ε.Σ.Δ.Α.. Ενόψει δε αυτών, ζητεί, με απόφαση που θα κηρυχθεί προσωρινώς εκτελεστή, να αναγνωριστεί η υποχρέωση του εναγομένου να καταβάλει σ' αυτόν το συνολικό ποσό των 5.559,84 ευρώ, που αναλύεται σε 4.359,84 ευρώ, λόγω της στέρησης των επιδομάτων εορτών και αδειάς που ισχυρίζεται ότι θα ελάμβανε από τον Ο.Γ.Α. και ήδη από τον e-Ε.Φ.Κ.Α., για το χρονικό διάστημα μεταξύ των ετών 2013-2018 [επίδομα Χριστουγέννων 363,32 ευρώ + επίδομα Πάσχα 181,66 ευρώ + επίδομα αδειάς 181,66 ευρώ = 726,64 ευρώ X 6 έτη = 4.359,84 ευρώ] και σε 1.200 ευρώ για την αποκατάσταση της ηθικής βλάβης που, όπως υποστηρίζει, υπέστη από την εν λόγω κατάργηση, νομιμοτόκως από την επίδοση του δικογράφου της αγωγής και μέχρι την ολοσχερή εξόφληση. Αντιλέγοντας, το πρώτο εναγόμενο, με τις από 15.07.2021 απόψεις του, ζητεί την απόρριψη της κρινόμενης αγωγής.

10. Επειδή, σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν στη μείζονα σκέψη της παρούσας, με τις 2287-2288/2015 αποφάσεις της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας κρίθηκε ότι η διάταξη του άρθρου πρώτου παρ. ΙΑ υποπαρ. ΙΑ.6. περ. 3 του ν. 4093/2012, με την οποία καταργήθηκαν τα επιδόματα εορτών και αδειάς των συνταξιούχων, μεταξύ άλλων φορέων κύριας ασφάλισης και του Ο.Γ.Α., έρχεται σε αντίθεση με το Σύνταγμα και το άρθρο 1 του Π.Π.Π. της Ε.Σ.Δ.Α., συγχρόνως, όμως, με τις εν λόγω αποφάσεις ορίστηκε ότι η διαγνωσθείσα αντισυνταγματικότητα θα έχει

αναδρομικό χαρακτήρα μόνον για όσους έχουν ασκήσει ένδικο μέσα ή βοηθήματα μέχρι το χρόνο δημοσίευσης των αποφάσεων αυτών (στις 10.06.2015), με αποτέλεσμα να μην μπορεί να γίνει επίκληση της αντισυνταγματικότητας της διάταξης αυτής για τη θεμελίωση αποζημιωτικών αξιώσεων εναγόντων συνταξιούχων που αφορούν σε μη καταβληθέντα, βάσει της εν λόγω διάταξης, επιδόματα εορτών και αργίας, για χρονικά διαστήματα προγενέστερα του χρονικού σημείου δημοσίευσης των αποφάσεων αυτών.

Εξάλλου, με την 1439/2020 απόφαση ομοίως της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας κρίθηκε ότι οι διατάξεις των άρθρων 14 παρ. 2 περ. α' και 96 του ν.4387/2016 ισχύουν για το μέλλον και δεν ανατρέχουν σε χρόνο πριν από την δημοσίευση του ν.4387/2016 και, συνεπώς, δεν καταλαμβάνουν ρυθμιστικά και το προγενέστερο διάστημα από 01.01.2013 έως την 11.05.2016, υπό την έννοια της αναδρομικής ισχυροποίησης των επιβληθεισών με τους ανωτέρω νόμους περικοπών, συνακόλουθα δε, για το ως άνω χρονικό διάστημα ισχύουν τα κριθέντα με τις 2287-2288/2015 αποφάσεις της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας. Ενόψει αυτών και δεδομένου ότι η κρινόμενη αγωγή ασκήθηκε στις 11.12.2018, ήτοι μετά την δημοσίευση των 2287 και 2285/2015 αποφάσεων της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας, το Δικαστήριο κρίνει ότι μη νομίμως καταργήθηκαν, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του ν.4093/2012, τα επιδόματα αδείας και τα δώρα Χριστουγέννων και Πάσχα του ενάγοντος κατά το χρονικό διάστημα από 11.06.2015 έως 11.05.2016 και, ως εκ τούτου, δικαιούται να λάβει το ποσό που αντιστοιχεί σε αυτά. Λαμβάνοντας τούτο υπόψη και ανεξαρτήτως του ότι ο ενάγων, γεννηθείς, όπως προεκτέθηκε, το 1945, είχε υπερβεί κατά τον ένδικο χρόνο (11.06.2015 – 11.05.2016) το 60^ο έτος της ηλικίας του, δεδομένου ότι εν πάση περιπτώσει, ως συνταξιούχος λόγω αναπηρίας, θα ενέπιπτε στην εξαίρεση της παρ. 11 του άρθρου τρίτου του ν. 3845/2010, δικαιούται να λάβει από το πρώτο εναγόμενο τα ακόλουθα ποσά, όπως αυτά διαμορφώθηκαν σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 3 του ν.3845/2010 (όπως αυτή αντικαταστάθηκε με τη διάταξη του άρθρου 24 του ν.4038/2012), ήτοι επίδομα αδείας έτους 2015, ποσού 200 ευρώ, δώρο εορτής Χριστουγέννων έτους 2015, ποσού 400 ευρώ και δώρο εορτής Πάσχα έτους 2016, ποσού 200 ευρώ [δεδομένου ότι ως χρόνος πληρωμής των επιδομάτων εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα ορίζεται η 16η Δεκεμβρίου και η δέκατη ημέρα πριν το Πάσχα, αντιστοίχως, ενώ, ως χρόνος πληρωμής του επιδόματος αδείας ορίζεται η ημερομηνία καταβολής της σύνταξης του μηνός Αυγούστου, ήτοι, η προτελευταία εργάσιμη ημέρα του μήνα Ιουλίου (σχετ. άρθρο 57 του ν. 4144/2013, Φ.Ε.Κ. Α' 88] και, συνολικά, το ποσό των 800 ευρώ, κατά μερική αποδοχή του αγωγικού του αιτήματος, νομιμοτόκως, με επιτόκιο έξι τοις εκατό (6%) ετησίως, για το χρονικό διάστημα από τις 11.12.2018, οπότε επιδόθηκε αντίγραφο της κρινόμενης αγωγής προς τον πρώτο εναγόμενο Φορέα (βλ. σχετ. την..... έκθεση επιδόσεως) έως τις 30.04.2019 και με το επιτόκιο που ορίζεται στην παρ. 1 του άρθρου 45 του ν.4607/2019 για το χρονικό διάστημα από τις 01.05.2019 έως την εξόφληση.

Αντιθέτως, σύμφωνα με όσα προαναφέρθηκαν, δεν στοιχειοθετείται ευθύνη του πρώτου εναγόμενου Φορέα από την επιβολή της ένδικης κατάργησης των επιδομάτων εορτών και αδείας του ενάγοντα, κατ' εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων, κατά τα χρονικά διαστήματα από 01.01.2012 έως 10.06.2015, καθώς και από 12.05.2016 έως 31.12.2018, είναι δε απορριπτέο και το αίτημα του ενάγοντος για κήρυξη της απόφασης προσωρινώς εκτελεστής, καθόσον ο ενάγων δεν επικαλείται, ούτε αποδεικνύει ότι αντιμετωπίζει αδυναμία ή ιδιαίτερη δυσχέρεια προς αντιμετώπιση των άμεσων αναγκών διαβίωσής του, ούτε ότι συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι που συνηγορούν προς τούτο (άρθρο 80 παρ. 3 και 199 παρ. 1 του Κ.Δ.Δ.).

11. Επειδή, κατ' ακολουθίαν, πρέπει να απορριφθεί η κρινόμενη αγωγή ως απαράδεκτη, κατά το μέρος που ασκήθηκε κατά του δεύτερου εναγομένου Ελληνικού Δημοσίου, λόγω έλλειψης παθητικής νομιμοποίησης του τελευταίου, όπως έγινε δεκτό στη δεύτερη σκέψη της παρούσας, να γίνει δε εν μέρει δεκτή κατά το μέρος που ασκήθηκε κατά του πρώτου εναγομένου Ε.Φ.Κ.Α., ως καθολικού διαδόχου του Ο.Γ.Α. και ήδη e-Ε.Φ.Κ.Α. και να αναγνωριστεί η υποχρέωση του τελευταίου να καταβάλει στον ενάγοντα το συνολικό ποσό των οκτακοσίων (800,00) ευρώ, που αντιστοιχεί στα ποσά των επιδομάτων εορτών και αδείας χρονικού διαστήματος από 11.06.2015 έως 11.05.2016, τα οποία, όπως κρίθηκε στην προηγούμενη σκέψη, παράνομως καταργήθηκαν με τη διάταξη του άρθρου πρώτου παρ. ΙΑ υποπαρ. ΙΑ.6. περ. 3 του ν.4093/2012, νομιμοτόκως, με επιτόκιο έξι τοις εκατό (6%) ετησίως, για το χρονικό διάστημα από τις 11.12.2018, οπότε επιδόθηκε αντίγραφο της κρινόμενης αγωγής προς τον πρώτο εναγόμενο Φορέα, έως τις 30.04.2019 και με το επιτόκιο που ορίζεται στην παρ. 1 του άρθρου 45 του ν.4607/2019 για το χρονικό διάστημα από τις 01.05.2019 έως την εξόφληση ενώ, τέλος, πρέπει να απορριφθούν τα αιτήματα περί επιδίκασης στον ενάγοντα ποσού αποζημίωσης λόγω ηθικής βλάβης και περί κήρυξης της παρούσας απόφασης ως προσωρινώς εκτελεστής και να συμψηφιστούν τα δικαστικά έξοδα μεταξύ των διαδίκων, λόγω της μερικής νίκης και ήττας τους.

ΔΙΑ ΤΑΥΤΑ

Απορρίπτει την αγωγή κατά το μέρος που ασκήθηκε κατά του δεύτερου εναγομένου Ελληνικού Δημοσίου.

Απαλλάσσει τον ενάγοντα από τα δικαστικά έξοδα του Ελληνικού Δημοσίου.

Δέχεται εν μέρει την αγωγή κατά το μέρος που ασκήθηκε κατά του πρώτου εναγομένου Ε.Φ.Κ.Α., ως καθολικού διαδόχου του Ο.Γ.Α., και ήδη e-Ε.Φ.Κ.Α.

Αναγνωρίζει την υποχρέωση του πρώτου εναγομένου να καταβάλει στον ενάγοντα το συνολικό ποσό των οκτακοσίων (800,00) ευρώ, νομιμοτόκως, με επιτόκιο έξι τοις εκατό (6%) ετησίως, για το χρονικό διάστημα από τις 11.12.2018 έως τις 30.04.2019 και με το επιτόκιο που ορίζεται στην παρ. 1 του άρθρου 45 του ν.4607/2019 για το χρονικό διάστημα από τις 01.05.2019 έως την εξόφληση.

Συμψηφίζει τα δικαστικά έξοδα μεταξύ των διαδίκων.

Η απόφαση δημοσιεύτηκε στην Αθήνα, στο ακροατήριο του Δικαστηρίου, κατά τη δημόσια συνεδρίαση της 11ης Φεβρουαρίου 2022.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ